

Nanotechnologie

Nanotechnologie je rozvíjející se obor výzkumu a vývoje zaměřený na řízení struktury materiálů v nanorozměrech (0,1 až 100 nm, alespoň v jednom rozměru).

V současné době sestává nanotechnologie ze čtyř hlavních oblastí: nanoelektroniky, nanomateriálů, molekulární nanotechnologie a mikroskopů pracujících s rozlišitelností v nanometrech.

Metoda sol-gel

**Příprava speciálních anorganických
a anorganicko-organických materiálů
ve formě vrstev, vláken a prášků**

**Vychází se z alkoxidů (organické
sloučeniny prvků) a lze připravit
mimořádně širokou škálu materiálů**

Aplikace vrstev

- **vrstvy s optickými funkcemi**
- **vrstvy ochranné**
- **vrstvy s elektrickými funkcemi**
- **vrstvy katalytické**
- **vrstvy se speciálními funkcemi**

Reflexní vrstvy Schott

IROX nebo Calorex

oxid titaničitý dopovaný paladiem

ITO

$\text{In}_2\text{O}_3 - \text{SnO}_2$ (dnes displeje)

interferenční vrstvy

střídavé vrstvy $\text{TiO}_2 - \text{SiO}_2 - \text{TiO}_2$

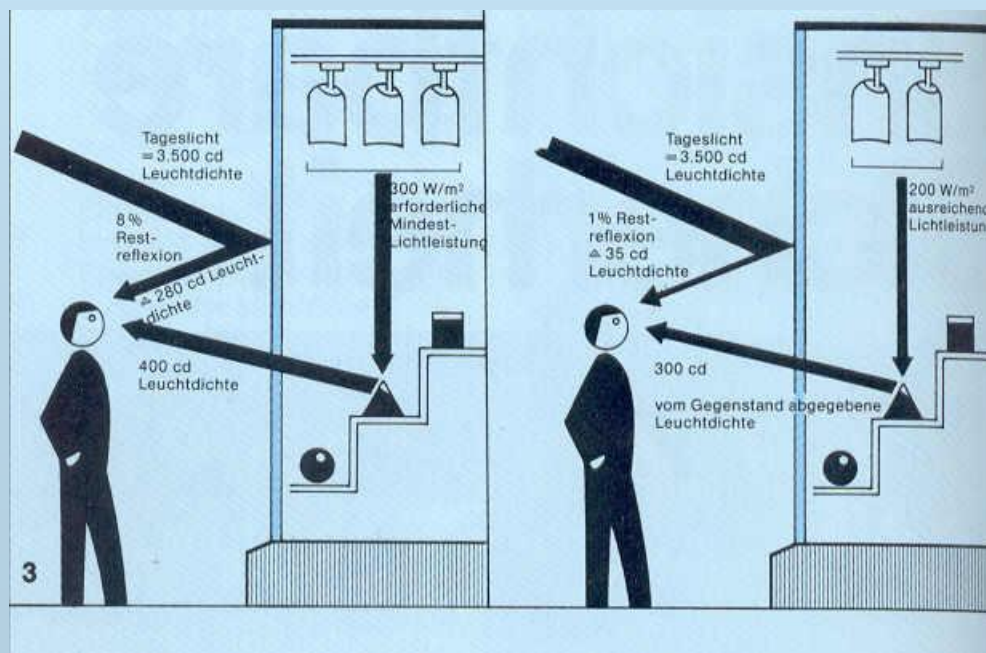
SiO_2 ($n_D = 1,46$) a TiO_2 ($n_D = 2,2$)

Antireflexní vrstvy

Amiran, Conturan (firma Schott)

system vrstev TiO_2 a SiO_2 s přesnou tloušťkou
(50 až 100 nm)

Anorganicko-organické materiály

nejedná se o kompozity, ale
o hybridní anorganicko-organické
polymery tvořící jednu velkou
makromolekulu

ORMOCER (ORganically MOdified
CERamic)

ORMOSIL (ORganically MOdified
SILica)

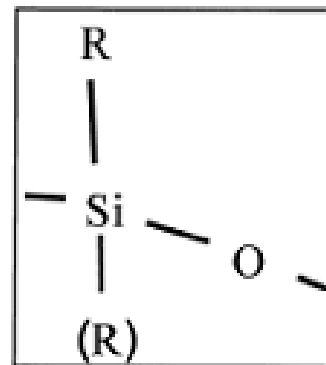
Kovalentní vazba mezi anorganickou a organickou částí

**s různou polaritou až s přechodem
do iontové vazby**

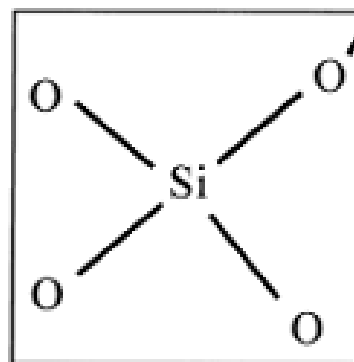
hlavně vazba C – Si

**materiál se blíží polysiloxanům
(silikonům)**

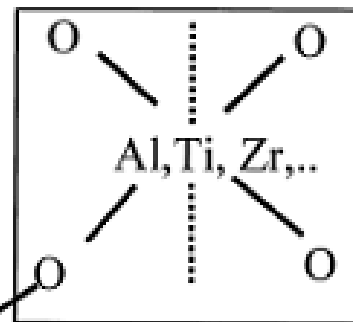
**alkylskupiny
na atomech
křemíku**

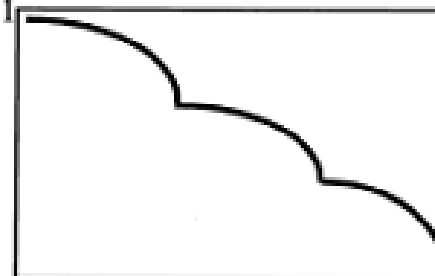
**polymerní
anorganická
(křemičitanová)
sít'**

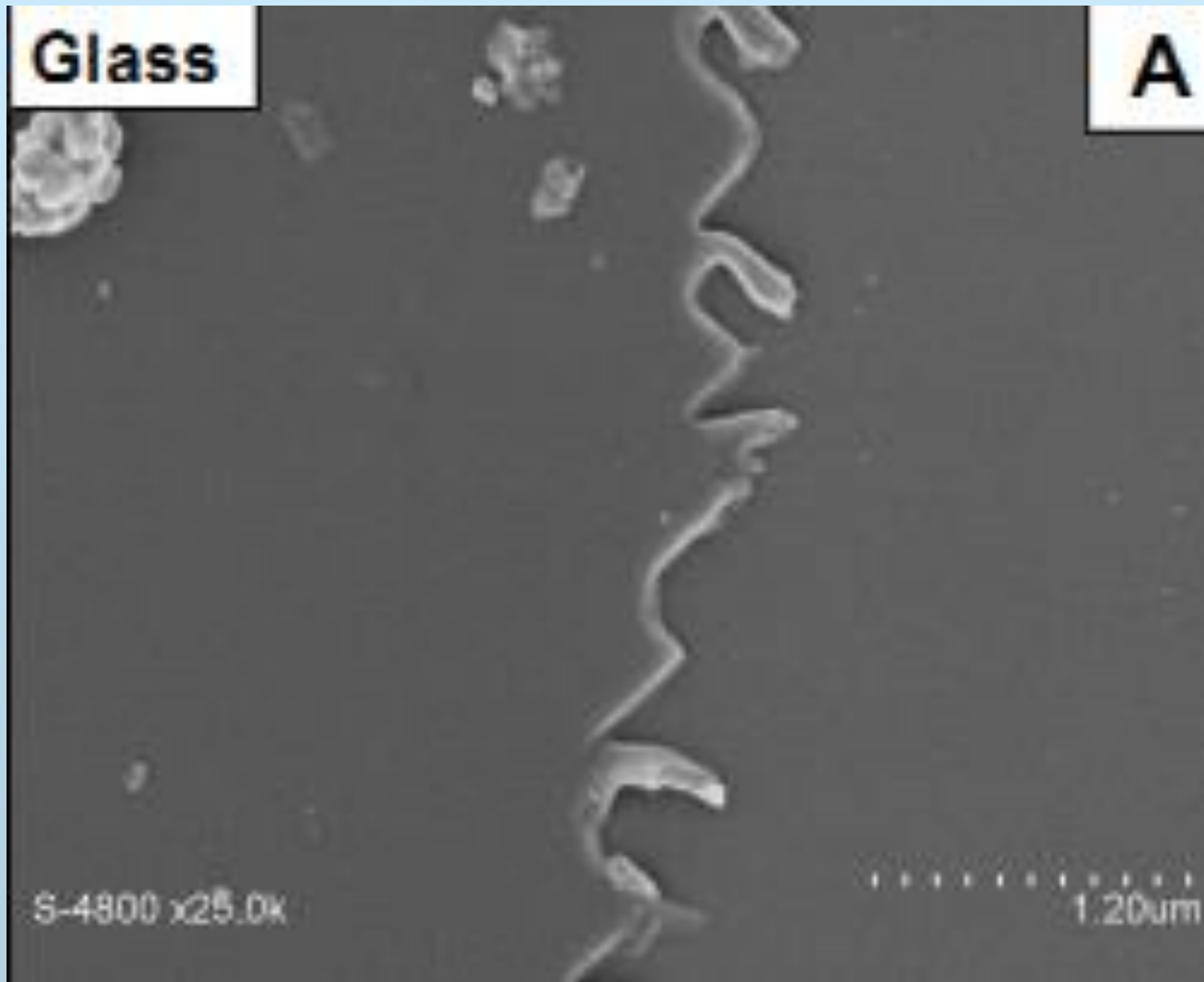
**heteroatomy
v anorganické
síti**

**organická
polymerní sít'**

Hybridní vrstva na skle

Brýle s ochrannou vrstvou

Vrstvy s elektrickými funkcemi

- Vrstvy SiO_2 a nově i ORMOCERu jako dielektrické vrstvy v elektronice a mikroelektronice
- ORMOCER s dielektrickou pevností $200 \text{ V}/\mu\text{m}$ jako separační vrstva do palivových článků.
- vodivé vrstvy soustavy $\text{In}_2\text{O}_3 - \text{SnO}_2$, pro optické dispeje a solární články
- ferroelektrické a piezoelektrické vrstvy BaTiO_3 nebo LiNbO_3
- supravodivé vrstvy $\text{YBa}_2\text{Cu}_3\text{O}_{7-x}$
- magnetické povlaky s částicemi Fe_2O_3 v boritokřemičitém skle

Centrum NANODIAM

- **Centra Nanodiam se zabývají tenkými diamantovými vrstvami v povrchových úpravách, jejich tvorbou, hodnocením vlastností a aplikacemi**
- **Dvě hlavní aplikace tenkých vrstev – biotolerantní vrstvy pro povlakování v medicínských oborech a bariérové pro automobilový průmysl**

Výroba nanovláken

Unikátní technologie průmyslové výroby nanotextilií tvořených vlákny o průměru 50 až 200 nm

Využití

ústní roušky či respirátory a náplasti urychlující hojení ran a zabraňující tvorbě jizev, výroba filtrů pro klimatizace v nemocnicích, filtrů na vodu, které zachycují bakterie a zabraňují jejich množení, nejnověji pěstování buněk (biotechnologie, náhrady kůže a orgánů

Nanovláknna oxidu křemičitého

